

hodný pro výkon exekučního titulu, podle něhož se má odpůrcům přikázati, by najatý byt v »v určeném«, to jest v čase ustanoveném ve výpovědním a stěhovacím řádu pro Čechy odevzdali pod uvarováním se exekuce. Tím, že byla dána čtvrtletní výpověď k 1. lednu 1930, jest dána již také lhůta stěhovací, neboť to znamená podle § 5 nař. ze dne 28. června 1924, čís. 172 sb. z. a n., že žalovaná strana musí a exekuci může býti donucena celý byt vykliditi teprve 14. ledna 1930. Nemohou proto při výkonu exekuce vzniknouti pochybnosti o čase plnění (§ 7 ex. ř.), ani nesnáze se zřetelem k § 575 poslední odstavec c. ř. s. Jsou-li však splněny náležitosti § 562 c. ř. s., bylo zkoumati, zda jsou tu ostatní předpoklady platné výpovědi, jež žalovaná popřela, tedy zda vůbec lze nájemní poměr, o nějž jde, vypověděti, a zda se žalobce měl domáhati vyklizení bytu žalobou, po případě zda tu jsou věcné předpoklady pro předčasné zrušení nájemní smlouvy ve smyslu § 1118 obč. zák. Odvolací soud se vzhledem k svému stanovisku co do formálního nedostatku výpovědi s těmito otázkami nezabýval a nemůže proto dovolací soud ve věci samé rozhodnouti.

Čís. 10178.

K zavinění podle § 1320 obč. zák. stačí, že pes nebyl ve smyslu vyhlášky o zostřené kontumaci psů uvázán, třebaš byl v uzavřené místnosti.

Ručení za nepřímé škody není tuzemským právem zásadně uznáno.

Předpisem dvorského dekretu ze dne 11. ledna 1816, sb. z. pol. sv. 44 str. 12 byla stanovena výjimka z § 1320, původní doslov, obč. zák., nebylo však nic změněno na předpisech §§ 1323—1327 obč. zák.

(Rozh. ze dne 26. září 1930, R II 229/30).

Vzteklý pes žalovaného pokousal celou rodinu poštovního expedienta Jindřicha H-a. Léčebný fond poštovních zaměstnanců zaplativ za ošetření H-a lékařem, a za jeho léčení v lázních, domáhal se náhrady na žalovaném. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Právním vytká finanční prokuratura napadenému rozsudku s hlediska nesprávného právního posouzení, že první soud v souzeném případě nežádal na žalovaném zvýšenou péči o psa, ana v obci byla tehdy vyhláškou okresní správy politické nařízena zostřená kontumace psů. Z administrativních spisů jest zjevno, že okresní politická správa nařízením ze dne 21. prosince 1927 na základě §§ 41 a 42 zákona o zvířecích nákazech nařídila zostřenou kontumaci psů a koček pro obec. V tomto nařízení mezi jiným nakázala, že všichni psi musí býti buď trvale ve dne i v noci na řetězu uvázáni nebo bezpečně uzavřeni na místech, jež jsou cizím psům nepřístupná, jinak musí býti bezpečným náhubkem opatřeni a voděni na šňůře. Jde o to, zda si žalovaný počínal přesně podle tohoto nařízení,

jež nepopřene bylo v obci vyhlášeno a žalovanému musilo býti známo. Prvý soudce zjistil, že pes, o něhož jde, večer před úrazem, když poslední hosté odešli z hospody a i manželka žalovaného šla spat, měl náhubek a v kuchyni, kde měl, jako vždycky, přes noc zůstat, byl uvázan u stolu na řetězu. Vzhledem k tomu měl první soud za to, že žalovaný dostal svým povinnostem ohledně péče o psa. Právním poukazuje finanční prokuratura k tomu, že první soudce nepřihlížel k tomu, že pes teprve dne 11. prosince dopoledne, tedy mnohem později (10 hodin) napadl H-a a jeho rodinu v docela jiné obci, nemaje ani náhubek, ani zbytek řetězu, a jest v této souvislosti též podotknouti, že žalovaným ani nebylo tvrzeno, natož dokázáno, že v kuchyni zůstala část řetězu, z čehož by bylo lze souditi, že se pes utrl. Žalovaný, byv o těchto okolnostech při odvolacím roku informativně vyslechnut, doznal, že psa osudného večera sice uvázel na řetěz a opatřil ho náhubkem, že však, když hosté odešli ze šenkovny, psa zase odvázel, nechav ho v šenkovně volně běhati. Téhož večera vrátil se asi o 1/2 12 hod. bratr žalovaného z cesty a, jelikož se chtěl odebrati šenkovnou do kuchyně, musel mu žalovaný odemknouti a dveře šenkovny otevřít a před tím, aby mohl bratra pustiti do domu, odemkl a otevřel též dveře, vedoucí z návsi do předsíně. Dále doznává žalovaný, že se při tomto otvírání dveří o psa vůbec nestaral, takže je možno, že pes v tomto okamžiku mohl uprchnouti, jelikož ho pak již neviděl. Vzhledem na toto doznání nelze o tom mluvit, že žalovaný dbal přesně předpisů shora řečeného úředního nařízení, jelikož psa v noci trvale na řetěze neuvázel a ho ani bezpečně neuzavřel na místě cizím psům nepřístupném a jelikož vůbec psovi nevěnoval náležitou péči a nedbal toho, by pes nemohl uprchnouti a cizím lidem pak způsobiti škodu. Nejen tedy, že se žalovanému nezdařil vyvíňovací důkaz ve smyslu § 1320 obč. zák., jeho zavinění jest přímo dokázáno, jelikož se provinil proti předpisu veřejného úřadu, vydanému k zamezení možných poškození na lidském těle. Žalovaný jest práv z náhrady škody a nelze o tom pochybovati, že nejen poškozený sám může náhradu na něm žádati, nýbrž i třetí osoba, již z jeho zavinění vzešla škoda (arg. § 1295 obč. zák. »jedermann«); předpokladem jest jen, by mezi jednáním (opomenutím) žalovaného a požadovanou škodou byla příčinná spojitost. V souzeném případě není sporné, že pes žalovaného, když mu dne 10. prosince 1927 utekl, ráno druhého dne vnikl v sousední obci do místnosti poštovního úřadu a s ním souvisejícího bytu poštovního expedienta Jindřicha H-a, že ho v bytě pokousal a i jeho manželku, poškrábav mimo to dvě děti H-ovy. Jindřich H. je jako poštovní expedient státním zaměstnancem a jest pro případ nemoci u léčebného fondu pojištěn, kteréžto pojištění nepopřene dosud trvá. Finanční prokuratura uvádí v žalobě, že, poněvadž státní zvěrolékař u psa žalovaného zjistil příznaky vztekliny, odeslala zemská správa politická všechny čtyři pokousané osoby do Pasteurova ústavu v Praze, a že se jako následky očkování v ústavě a jako následky kousnutí a úleku dostavila u Jindřicha H-a těžká neurasthenie, čímž se stal pobyt H-ův v lázních nutným. Vzhledem k tomu povolil ústřední výbor léčebného fondu Jindřichu H-ovi léčbu

v lázních, původně na 21 dnů s úhradou 15% ošetrovacích poplatků, a prodloužil ji pak ještě o dalších 7 dnů na základě posudku ošetřujícího lékaře Dra N-a. V této rozepři jde právě o útraty léčení Jindřicha H-a v lázních, jakož i o výlohy za ošetřování lékařem. Léčební fond jest povinen poskytovat pojištěncům lékařskou pomoc a ošetřování, dále léčbu a zaopatření v nemocnici nebo v jiném léčebném ústavě, potřebná léčiva a jiné therapeutické pomůcky. K tomuto plnění jest léčební fond v každém případě pojištěncova onemocnění zavázán, bez ohledu na to, zda pojištěnec jest majetný, či nemajetný, aneb zda třetí osoba jest ochotna mu tyto pomůcky neb prostředky poskytnouti čili nic. Pojištěnec může se sice svých nároků vzdáti proti léčebnému fondu, avšak smír mezi pojištěncem a třetí osobou, třebaže svým jednáním neb opomenutím pojištěncovu nemoc zavinila, nesproštuje fond ze závazku, který jest veřejnoprávního rázu. Vzhledem k tomu je též v souzeném případě dohoda mezi H-em a žalovaným pro posouzení nynějšího sporu úplně bezvýznamná. Může snad v úvahu přicházeti ve vnitřním poměru mezi H-em a žalovaným, an se uspokojil jednotným paušálním odbytným za náhradu celé mu způsobené škody, pokud se týče všech následků úrazu, zamlčev při tom spolusmluvníku, že v čase smlouvy již zažádal u fondu o povolení léčby, již si pak bez ohledu na smír dal poskytnouti; avšak v poměru mezi žalovaným a léčebním fondem nemá tato dohoda zprošťující význam, an žalovaný úraz a tudíž nemoc pojištěncovu zavinil a následkem toho žalující fond pojištěncovi poskytl v zákoně uvedené léčební pomůcky, a to tím méně, ano nebylo tvrzeno, natož dokázáno, že dohoda byla žalujícímu fondu známa a že jednal obmyslně. Poněvadž žalující fond zažalované peníze skutečně poskytl H-ovi plně závazek podle zákona mu přináležející, má nárok na náhradu proti žalovanému, předpokládajíc ovšem, že těžká neurasthenie Jindřicha H-a je buď v nepřímé souvislosti s pokousáním H-a psem žalovaného, pokud se týče že tuto neurasthenii jest pokládati za následek očkování v Pasteurově ústavě a že pobyt a léčení v lázních byly nutné k léčení této neurasthenie.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném ústním jednání znovu rozhodl o odvolání.

D ů v o d y:

Prvý soudce zamítl žalobu, dospěv k názoru: 1) že nároky H-ovy na náhradu škody proti žalovanému nepřešly na žalující fond ze zákona, a to: a) ani na základě zvláštních předpisů stanovících přechod takovýchto nároků na žalobce ex lege, bez zvláštní úmluvy mezi ním a H-em, ježto těchto předpisů není, b) ani na základě všeobecného předpisu § 1358 obč. zák.; 2. že úmluva ze dne 20. května 1929, kterou H. postoupil žalobci sporné nároky, nemá účinku, ježto tyto nároky zanikly již smírem ze dne 3. dubna 1928 mezi H-em a žalovaným, a 3. že žalobce nemůže s úspěchem opíratí žalobní nárok ani o předpisy a) dekretu ze dne 11. ledna 1816, sv. 44 sb. p. z., nebo b) § 1042 obč. zák., nebo c) § 1320 obč. zák. Odvolací soud však přiznává žalobci nárok na

náhradu, dovozuje, že prý žalovaný nedbal péče § 1320 obč. zák. mu uložené a tím škodu zavinil, že žalobce plní proti H-ovi veřejnoprávní povinnost a proto mu přísluší nárok na náhradu proti žalovanému, kterýžto nárok nemůže prý býti vyloučen úmluvou mezi H-em a žalovaným. Jest tedy odvolací soud toho mínění, že žalobci vznikl přímý nárok na náhradu škody proti žalovanému, který nemůže býti vyloučen právním jednáním mezi žalovaným a třetí osobou (poškozeným). Nejvyšší soud sice sdílí názor odvolacího soudu, že žalovanému bylo by přičísti zavinění podle § 1320 obč. zák., ježto stačí, nebyl-li ve smyslu vyhlášky pes, třebaš v uzavřené místnosti, uvázan. Vždyť jest známo, že vstupují i do uzamčených místností lidé a že pes neuvázaný použije i takovéto příležitosti k uniknutí. Již tato okolnost by stačila pro úsudek, že se žalovanému po rozumu § 1320 obč. zák. nepodařilo dokázati, že ho ohledně opatření psa nestihá zavinění. Ale jiná jest otázka, zda lze předpisů o náhradě škody v souzeném případě použít tak, jak činí odvolací soud. Rozeznávati jest pojem škody přímé a pojem škody nepřímé. Přímou škodu z pokousání psem utrpěl H. se svou rodinou, ježto jejich tělesná integrita byla poškozena. O nepřímou škodu jde, vzejde-li třetí osobě rozdílné od přímo poškozeného škoda ze škodné události. V souzeném případě jde na žalobcově straně o škodu nepřímou. Jak mimo jiné v rozhodnutí ze dne 22. února 1930 č. j. Rv I 379/29 (čís. 9674 sb. n. s.) zejména z materiálů k § 1327 obč. zák. v původním doslovu a z materiálů k jeho změně třetí dílčí novelou dovozeno, neuznává platné právo zásadně ručení za nepřímé škody a nelze zejména ve všeobecném předpisu § 1295 obč. zák. spatřovati generální předpis, připouštějící zásadní ručení za nepřímé škody. Okolnost, že mezi žalobcem a H-em jest veřejnoprávní poměr, jest při rozhodování o otázce, zda žalobci proti žalovanému přísluší nárok na náhradu škody podle XXX. hlavy všeob. obč. zákonníka, nezávažná. Tudíž o §§ 1295 a 1320 obč. zák. o sobě, tedy o důvod čis. 3 c), nelze žalobní nárok opřít. Táž zásada platí i při závazcích spočívajících na předpisech dekretu dvorní kanceláře ze dne 11. ledna 1816 Sbírky p. z. svazek 44 str. 12 resp. Gouttovy sbírky sv. 36 str. 20, podle kteréhož zákonného předpisu jest majetného vlastníka vzteklého psa přidržeti, by nahradil veškeré léčebné útraty osob psem pokousaných. Předpis tento sledoval jen účel stanoviti pro případ škody způsobené vzteklým psem výjimku ze zásady § 1320 obč. zák. v původním doslovu, že totiž v tomto zvláštním případě měl ručiti majetný vlastník psa za výsledek bez ohledu na vinu. Tímto zákonným předpisem nebyly však nikterak dotčeny §§ 1323—1327 obč. zák., o kterých již v rozhodnutí čis. 6051 sb. n. s. jest dovozeno, že jimi jest určován obsah a rozsah povinnosti k náhradě škody bez zřetele na právní důvod závaznosti a že tyto předpisy platí nejen při nedovolených činech, nýbrž i v případech ručení bez zavinění. Tudíž ani na základě předpisu citovaného dekretu nelze o sobě žalobě vyhověti [důvod čis. 3a)]. Za tohoto stavu věci jest nutno, by se odvolací soud předem zabýval i ostatními čtyřmi důvody žalobními uvedenými shora v bodě 1a), 1b), 2, 3b). Dospěje-li odvolací soud k závěru, že žalobní nárok nelze

opřítí o žádný z těchto čtyř důvodů, lze odvolacímu soudu rozhodnouti o odvolání ve věci samé, aniž jest třeba doplňovati řízení ve směru odvolacím soudem naznačeném. Jest proto usnesení odvolacího soudu, jímž zrušil rozsudek první stolice, předčasné, i jest je zrušiti, a věc vrátiti odvolacímu soudu, by, řídě se právním názorem shora uvedeným, po případném odvolacím jednání rozhodl znovu o odvolání.

Čís. 10179.

Byla-li soudním usnesením připuštěna výpověď z nájmu a nájemní poměr prohlášen za skončený určitým dnem, za řízení o exekučním výkonu pravoplatné výpovědi došlo pak ke smíru, jímž se dlužník zavázal vykliditi byt v určitý pozdější den, jest promlčecí lhůta podle § 20 (3) zákona na ochr. náj. počítati ode dne, jímž byl nájemní poměr prohlášen za skončený v usnesení svolujícím k výpovědi.

(Rozh. ze dne 26. září 1930, Rv II 692/29).

Žalobkyně domáhala se na žalovaném vrácení odstupného vzhledem k § 20 zák. o ochr. nájemců. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: V tomto sporu jest rozhodnou otázkou promlčení žalobou uplatňovaného nároku. Lhůta ke zpětnému požadování neprávem poskytnuté úplaty podle § 20 zák. o ochr. náj. počíná se zrušením nájemní smlouvy. Podle spisu okresního soudu žádal František T. o svolení k výpovědi z obchodní místnosti z důvodů § 1 (2) čís. 10 zák. o ochr. náj. a usnesením ze dne 22. června 1928 byla připuštěna výpověď s tím, že se nájemní poměr končí dnem 15. července 1928. Do tohoto dne byli povinni manželé N-ovi (žalobkyně a její manžel) vykliditi najatou obchodní místnost a odevzdati ji žalovanému pod exekuci. Když pak se N-ovi ve stanovené lhůtě nevystěhovali, byla povolena exekuce vyklizením obchodních místností dne 21. července 1928. Za tohoto řízení podali N-ovi žádost o povolení odkladu exekuce vnuceným vyklizením, protože si nenašli dosud náhradní místnosti, ač sami podnikli vše, by vypovězenou místnost vyklidili a odevzdali. Posléze uzavřely strany dne 12. října 1928 smír, podle něhož se N-ovi zavazují vykliditi a odevzdati T-ovi obchodní místnost do 30. listopadu 1928. V exekučním spisu není ani slovem zmínky o tom, že strany zamýšlely obnoviti nájemní smlouvu. Jest zcela vedlejší, jaký úmysl měla žalobkyně, že snad chtěla takto prodloužiti nájemní smlouvu, tento úmysl žalovaný popírá; ale úmysl žalobkyně v exekučním řízení nebyl ani slovem vyjádřen, ve smíru takového prohlášení vůbec není (§ 901 obč. zák.). Jest tedy bezvýznamný důkaz výsledkem právních zástupců o tom, zda strany zamýšlely obnoviti nájemní poměr až do 30. listopadu 1928, čili nic, neboť smír se o tom vůbec nezmiňuje. Ani v žádosti o odklad exekuce netvrdí N-ovi, že zamýšlí prodloužiti nájemní poměr, naopak uvádějí, že podnikli vše, by vypovězenou místnost odevzdali, ale bez svého zavinění nemohli tak učiniti, a dovolávají se ustanovení zákona ze dne